

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 – Wereld: Urbanisatie en ontwikkeling

1 maximumscore 1

- land X = Nigeria
- land Y = Venezuela
- land Z = België

indien drie landen juist 1
indien twee of één land(en) juist 0

2 maximumscore 2

De juiste oorzaken zijn:

- de grotere natuurlijke bevolkingsgroei in land Y 1
- de grotere ruraal-urbane migratie in land Y 1

3 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste redenering zijn:

- In land X heeft (nog) minder mechanisatie in de landbouw / industrialisatie in de steden plaatsgevonden dan in land Z 1
- waardoor daar nog een groot deel van de bevolking op het platteland woont 1

4 maximumscore 2

- Noord-Amerika en Europa 1
- Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn: 1
 - In deze werelddelen vond in de periode 1970-2010 geen sterke ruraal-urbane migratie meer plaats.
 - In deze werelddelen vond in de periode 1970-2010 trek uit de steden plaats.

Opmerking

Alleen indien beide werelddelen juist zijn 1 scorepunt toekennen.

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste redenering is:

- Een aantal welvarende landen heeft veel vruchtbare landbouwgrond 1
- waardoor in die landen een relatief groot deel van de bevolking voor een agrarisch bestaan heeft gekozen / op het platteland woont 1

Opgave 2 – Wereld: Mondiale drugshandel

6 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste argumenten zijn:

- De consumptie vindt vooral plaats in centrumgebieden.
- De verbouw van de grondstoffen voor drugs vindt vooral plaats in perifere gebieden.
- De meeste handelsstromen zijn gericht op centrumgebieden.

per juist argument

1

7 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste argumenten zijn:

- Er zijn belangrijke financiële centra in perifere gebieden.
- In een periferieland als Colombia vindt zowel de teelt als de productie plaats (het winnen van grondstoffen én de verwerking ervan gebeurt in de periferie).
- Er zijn handelsstromen tussen perifere gebieden (Colombia en West-Afrika).

per juist argument

1

8 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat

- het berggebieden zijn (fysischgeografisch kenmerk) 1
- deze gebieden lastig te controleren zijn / de overheden van de betreffende landen in deze gebieden weinig macht kunnen uitoefenen 1

9 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste redenering is:

- Met drugshandel kan een rebellengroep als FARC veel geld verdienen 1
- waarmee een strijd tegen de overheid lang volgehouden kan worden 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 – Aarde: Het Grote Merengebied (Noord-Amerika)

- 10 maximumscore 1**
de uitschurende werking van gletsjers
- 11 maximumscore 3**
- Uit de beschrijving van het spreidingspatroon moet blijken dat aan de oostkant van Lake Michigan de meeste sneeuw valt / meer sneeuw valt dan aan de westkant 1
- Uit de uitleg moet blijken dat
- de wind overwegend van (noord)west naar (zuid)oost over Lake Michigan waait (oorzaak) 1
 - waardoor de lucht daarbij veel vocht opneemt uit Lake Michigan (gevolg) 1
- 12 maximumscore 2**
Uit de uitleg moet blijken dat
- Lake Erie het kleinste watervolume heeft / het minst diep is (oorzaak) 1
 - waardoor Lake Erie het sterkst opwarmt in de zomer (warmte bevordert algengroei) (gevolg) 1
- 13 maximumscore 2**
Voorbeelden van een juiste argumentatie zijn:
- Door de aanleg van de St. Lawrence Seaway en het Welland Canal zijn wateren met elkaar verbonden die dat eerst niet waren 1
 - waardoor nieuwe soorten het gebied zijn binnengekomen die de inheemse soorten hebben verdrongen 1

Opgave 4 – Aarde: Landschapszones in Rusland

- 14 maximumscore 1**
taiga / noordelijke naaldwouden
- 15 maximumscore 1**
Door het ontthooien van de permafrost komt broeikasgas/methaan vrij (uit de veengebieden).

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat	
	• na het ontdooien van de permafrost er meer actieve veenaangroei komt (oorzaak)	1
	• waardoor er koolstofdioxide (CO ₂) uit de atmosfeer wordt vastgelegd in het veen (gevolg)	1
17	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste oorzaken zijn:	
	– verschillen in ligging ten opzichte van de zee / verschillen in de mate van maritieme invloed	
	– verschillen in hoogteligging	
	per juiste oorzaak	1
18	maximumscore 3	
	• 2 (te) koud	1
	• 3 (te) droog	1
	• 4 (te) bergachtig / te reliëfrijk	1

Opgave 5 – Zuidoost-Azië: Regionale en sociale ongelijkheid in Vietnam

19	maximumscore 2	
	• Natuurlijke omstandigheid: de aanwezigheid van rivierdelta's / de Delta Rode Rivier en de Mekongdelta / de kustligging	1
	• De vlakke ligging / de vruchtbare grond vergrootte de economische mogelijkheden voor bijvoorbeeld landbouw / handel / transport	1
20	maximumscore 2	
	• De transitie van een agrarische samenleving naar een industriële/ dienstensamenleving	1
	• In deze gebieden liggen de meeste grote steden	1
21	maximumscore 2	
	Een voorbeeld van een juiste redenering is:	
	• Als gevolg van de industrialisatie ontstaat er meer werk buiten de agrarische sector	1
	• en buiten de agrarische sector zijn de lonen hoger	1

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 2 Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	• Vrouwen blijken relatief vaker zelfstandig te zijn / een eigen bedrijf uit te oefenen dan mannen	1
	• Uit bron 2 blijkt dat zelfstandige agrarische beroepen oververtegenwoordigd zijn in de laagste twee inkomensgroepen	1

Opgave 6 – Zuidoost-Azië: Demografische ontwikkelingen in Zuidoost-Azië

23	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste factoren zijn:	
	– de gevoerde bevolkingspolitiek	
	– invloed van de religie	
	– invloed van de cultuur	
	per juiste factor	1
24	maximumscore 3	
	• Singapore en Thailand	1
	Uit de redenering moet blijken dat	
	• verwacht wordt dat deze landen (arbeids)migranten zullen aantrekken	1
	• onder deze migranten het geboortecijfer hoger zal liggen dan onder de andere inwoners van Singapore en Thailand	1
25	maximumscore 3	
	• fase 3	1
	• Singapore in fase 4	1
	• Oost-Timor in fase 2	1

Opmerking

Alleen indien land en fase beide juist zijn 1 scorepunt toekennen.

26	maximumscore 2 De juiste volgorde is:	
	– Sub-Sahara Afrika	
	– Zuid-Azië	
	– Zuidoost-Azië	
	– Oost-Azië	
	– Europa	
	– De voormalige Sovjetunie	
	indien zes of vijf gebieden in juiste volgorde	2
	indien vier of drie gebieden in juiste volgorde	1
	indien twee of minder gebieden in juiste volgorde	0

Opgave 7 – Leefomgeving: Waterbeleid

27 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste redenering zijn:

- Nederland ligt benedenstrooms ten opzichte van Duitsland 1
 - waardoor Nederland het effect van maatregelen bovenstrooms ondervindt 1
- of
- Als in Duitsland / stroomopwaarts het water minder goed vastgehouden wordt 1
 - is als gevolg van de lage ligging van Nederland de piekafvoer veel groter (en is samenwerking dus voor Nederland van groter belang dan voor Duitsland) 1

28 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste beschrijving is:

- Vóór 1995 werd vooral dijkverzwaring/dijkverhoging toegepast 1
- Ná 1995 is het beleid gericht op het geven van meer ruimte aan de rivier 1

29 maximumscore 4

ingreep	onderdeel uit de drietrapsstrategie	het effect van de ingreep
het landinwaarts verleggen van de dijk / het verbreden van de uiterwaard	bergen	een verlaging van de hoogwaterstand / minder vaak hoogwaterstanden
het aanleggen van een instelbare overlaat	afvoeren	Er zal bij hoogwater meer water door de IJssel stromen / een verlaging van de hoogwaterstand op de Neder-Rijn

Opmerking

Gegeven de door de kandidaat ingevulde ingreep in de eerste kolom, dient voor elke juiste invulling van de vakken in de tweede en derde kolom per vak 1 scorepunt te worden toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 8 – Leefomgeving: Ruimtegebruik in Zutphen

- 30 maximumscore 1**
de goede bereikbaarheid (per spoor, rivier en kanaal)
- 31 maximumscore 2**
- Op mondiale schaal wordt veel industrie uitgeschoven naar landen in de semi-periferie 1
 - Op lokale schaal is door de toenemende aandacht voor gezondheid en duurzaamheid vervuilende industrie dichtbij de stad steeds meer ongewenst 1
- 32 maximumscore 2**
Voorbeelden van juiste redenen zijn:
- de nabijheid van het stadscentrum
 - de aanwezigheid van een spoorwegstation op korte afstand
- per juiste reden 1
- 33 maximumscore 3**
- Uit het antwoord moet blijken dat het om een concentratie van veel laagopgeleiden/kansarmen gaat 1
- Een voorbeeld van een juiste redenering is:
- In het woongedeelte van De Mars wordt een mix gebouwd van woningen voor verschillende inkomensgroepen 1
 - waardoor de verschillende bevolkingsgroepen door elkaar komen te wonen / er een heterogene wijk ontstaat 1

Bronvermeldingen

Opgave 1

bron 1 vrij naar: CIA factbook

bron 2 vrij naar: http://www.nos.nl/nosjournaal/dossiers/urbanisatie/urban_factsheet.html

Opgave 2

bron 1 vrij naar: Diversity Amid Globalization, Rowntree, Lewis, Price, Wyckoff fourth edition

Opgave 3

bron 1 bron: Cito

bron 2 bron: De Grote Bosatlas, 52e druk, kaart 161A en 161B

bron 3 vrij naar: <http://www.weathermichigan.com/winter.html>

Opgave 4

bron 1 vrij naar: <http://www.ecosystema.ru/08nature/world/fi/01.jpg>

bron 2 vrij naar: Geosystems seventh edition, 2009, R.W. Christopherson

Opgave 5

bron 1 vrij naar: Cito en General Statistics Office of Vietnam

bron 2 vrij naar: <http://www.gso.gov.vn/>

Opgave 6

bron 1 vrij naar: UN 2009 in: Geographische Rundschau 10/2009

bron 2 bron: Cito

Opgave 7

bron 1a, 1b

en 1c vrij naar: Illustraties Rijkswaterstaat

Opgave 8

bron 1 bron: Slagboom & Peeters

bron 2 bron: Cito

bron 3 vrij naar: <http://www.mars-zutphen.nl/WebsiteMars>